

CANTALS

Febrer 2014

Especial Lambert Alonso

Teatre Capitolio

L'home del nas gelat

22 de febrer a les 22h
23 de febrer a les 19h

150 Aniversari del naixement de Lambert Alonso i Torres
"El tenor Alonso"

donatiu: 4€ a benefici de

reserva d'entrades als telèfons: 607 355 991 i 699 067 856

Organitza:

Col·labora:

Amb la col·laboració
especial de:
Josep Aparicio (APA)
i Josep Manel Campos

Juan Aguilar Peluqueros
C/Francisco Carbonell, 30
Rocafort

EML
Marín Lillo
diseño creativo

Agraïments a:

Robert Ferrer

presentador

Josep Aparicio "APA"

cant d'estil.

Josep Manel Campos,

piano.

Vicente Miguel,

fotos del Cor Lambert Alonso.

Andrés García,

autor cartell *L'home del nas gelat* (pàg. 11).

Emili Marín,

dibuixos primera escena "Un somni Celestial".

Jordi Coll / Andrés García (Go Ràdio),

SO.

Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana,

imatges de les pintures de Lambert.

E.M.; M.S. i X.B.,

imatges i so escena sisena.

Portada:

Cartell *L'home del nas gelat*,
Emilio Martín Lillo.

Especial Lambert Alonso

Febrer 2014

CANTALS

Revista informativa editada per

Coordinació

Julio Montagut

Miquel Gago

Assessors lingüístics i traduccions

Joan Silvestre

Antoni Portilla

Disseny i maquetació:

Ismael Llorens

Índex	4	Josep Vicent López Gil <i>President Taller d'Història Local de Godella</i>
	5	Cèsar Miguel Vercher Palanca <i>Familiar de Lambert Alonso</i>
	6	Amparo Grafià Hernández <i>Autora de l'obra de teatre</i>
	7	Vicent Sanz <i>Director de l'obra de teatre</i>
	8	Eduard Marco Escamilla <i>Poeta</i>
	9	Cor Lambert Alonso
	10	Robert Ferrer <i>Director d'orquestra i investigador musical</i>
	11	Obra <i>L'home del nas gelat</i>
	22	Col·laboradors
	23	Per a fer-te SOCI del THG
	24	El Taller fa 20 anys

LAMBERT ALONSO I TORRES

Tenor i Pintor

Godella, 18 de setembre de 1863 - 19 de febrer de 1929

Josep Vicent López Gil

President Taller d'Història Local de Godella

Benvinguts a una nit màgica.

Màgica, per diverses i variades raons.

Perquè anem a poder conèixer, a partir d'un divertit poema en valencià, escrit per Lamberto Alonso Torres, -en data que desconeixem però que, per alguns dels personatges en ella citats, la situaríem entre 1912 i 1925-, el que podríem anomenar una obra costumista fruit -a partir de l'esmentat poema-, del magnífic treball literari que en fa Amparo Grafià en el transcurs de "L'home del nas gelat", del qual després gaudireu de la seua representació, coronada per la direcció que en fa Vicent Sanz, amb el quadre d'actors, -quadre envejable i desitjable per a qualsevol director d'escena-, i del Cor Lambert Alonso, entitat que tampoc no podia faltar en aquesta cita- homenatge a qui va ser un clar exponent del despertar del món artístic a la Godella del segle XIX i primeries del passat segle XX.

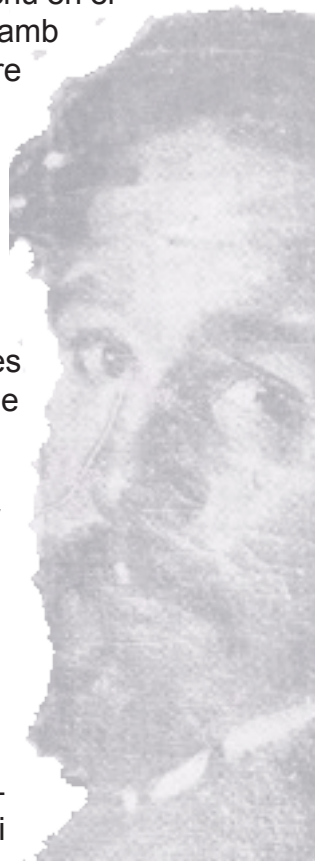
Però si de màgia podem parlar, en haver pogut comptar amb el poema de Lamberto Alonso, no més màgia significa poder reunir tants esforços personals i col·lectius dalt d'un escenari amb un objectiu comú per a tots, cadascú des del seu vessant artístic, en voler tributar, dins dels actes d'homenatge a l'aniversari dels 150 anys del naixement de Lamberto a Godella, el millor que cada u podia aportar-hi mostrant a més una altra faceta del nostre il·lustre conveí i aprofitant aquesta per a recrear aquella societat que ell tant estimava.

Aquest humil homenatge que hui, a través d'aquestes pàgines, retem a Lamberto Alonso i que continua els que començaren fa dos anys, amb els realitzats a Ignacio Pinazo Camarlench pel centenari de la seua medalla d'or i que ha seguit amb els de Salvador Rodríguez Bronchú en el centenari del seu naixement ens porta a considerar que s'han de seguir fent amb altres persones que han contribuït a elevar el nivell cultural i social del nostre poble i a fer que siga també conegut arreu del món. Perquè aquestes celebracions no hem d'entendre-les com un cant nostàlgic al temps passat, sinó com un retrobament amb aquells per a seguir caminant endavant per construir un poble on la cultura siga una cosa viva i transversal entre tots nosaltres, conciutadans del nostre poble i un far que, per fosc que siga el moment social i cultural en què ens trobem, ens identifique com a un referent per als altres.

És o seria molt llarga la llista d'agraïments per a incloure-la ací. Són unes quantes les entitats i institucions i moltes les persones a títol particular i que tampoc no totes desfilaran aquesta nit per l'escenari, sense les quals el que anem a disfrutar hui en aquesta sala no haguera sigut possible, tot i que les trobareu en altre lloc d'aquest número de Cantals. Confiem no haver omès ningú. Però a totes aqueixes entitats, institucions i persones, vull traslladar-los el meu agraïment en nom del Taller d'Història Local de Godella, el qual tinc l'immerescut honor de presidir en aquest període.

Moltíssimes gràcies de cor a totes i a tots per fer possible l'acte d'aquesta nit i fer possibles tantes i tantes coses en el món cultural i social de Godella.

A tots els presents vull desitjar-vos que gaudiu amb el que amb tanta estima s'ha preparat per a vosaltres i per homenatjar Lamberto Alonso Torres i també -perquè no?- la Godella del seu temps.

Cèsar Miguel Vercher Palanca
Familiar de Lambert Alonso

Només cal unes poques ratlles per agrair a tots els que han fet possible aquest petit homenatge a la figura de Lamberto Alonso amb motiu del 150è aniversari del seu naixement.

Allò que va sorgir una nit, en una de les reunions del Taller d'Història Local de Godella, ha pres cos i es farà realitat, si res no ho impedeix, els dies 22 i 23 de febrer.

Partint d'un poema festiu, sorgit de la ment d'aquest home digne del renaixement, cantant, pintor i alhora també poeta, s'ha edificat un text teatral que ha incorporat el poema com a preàmbul, ja que aquest sol no donava per a omplir una vetlada. Gràcies a Amparo Grafià pel seu treball, primer de documentació i després de creació, com a autora del text a representar. Gràcies a Vicent Sanz pel seu esforç en posar-lo en peu, muntant cadascuna de les escenes que conformen l'obra i dirigint els actors aficionats que han volgut participar. Gràcies a tots ells. Gràcies a qui ha gravat les imatges en vídeo de l'escena final. Gràcies a Emili Marin Lillo pels seus dibuixos il·lustratius del poema. Gràcies a Empar Marco i a Andrés García per la seua col·laboració en la gravació de les veus de les dues escenes esmentades anteriorment.

Gràcies també al Cor Lamberto Alonso i al seu director, Josep Manel Campos, per la seua col·laboració, en participar activament en la representació d'aquest espectacle. Agraïment especial a Miguel Gago per la seua coordinació amb tots els participants i, mitjançant ell, a tot el Taller d'Història Local de Godella com a impulsor de l'acte. També volem agrair al Col·legi Sagrat Cor que ens haja deixat assajar al seu teatre i, per descomptat, a l'Ajuntament de Godella, a través de la seua Regidoria de Cultura, per la cessió del Capitoli per a poder fer la representació. I moltes, moltíssimes gràcies a tots, per haver-me deixat participar en aquest projecte, encarnant la figura del meu besavi en la darrera etapa de la seua vida.

No sé si hi haurà més actes amb motiu d'aquest aniversari, que va ser l'any passat, però de vegades les coses no succeixen quan volem, sinó quan es pot. Hi ha per part dels familiars alguna idea que no sabem si es podrà fer realitat. De tota manera, de part de la família, vull manifestar la nostra satisfacció perquè es recorde a qui va portar el nom de Godella arreu del món, però que sempre tornava al cau natal, perquè lluny de l'ombra de l'Ermita i sense la llum i el sol de la seua terra se li quedava el nas gelat.

Amparo Grafià Hernández

Autora de l'obra de teatre

Hi ha coses que trobes perquè les busques, hi ha coses que trobes per casualitat i hi ha coses que simplement et troben a tu. L'inici d'aquest humil homenatge forma part del tercer grup. No el vaig buscar, el poema de Lamberto Alonso va aplegar a les meues mans en forma de proposta: la d'escriure una obra de teatre biogràfica aprofitant el 150 aniversari del naixement del nostre estimat tenor (1863-2013).

El poema era deliciós i tendre, escrit amb la dolçor que atorga la llengua mare i el sentiment del qui estima el seu poble i la seua gent. Ja en un principi vaig saber que poc podrien aportar les mans de qui encara que té afició, té poc ofici d'escriure, però vaig trobar que seria una bona ocasió per a aproximar-me a la figura de Lamberto Alonso i a la vida de les persones que l'envoltaren (pocs personatges ficticis trobaran en l'obra). Així que, amb l'espenta i ajuda de Vicent i Miquel, vaig dedicar l'estiu a l'estudi de la vida de qui tants reconeixements va rebre en vida i que mai no es va oblidar del seu poble. I, entre llibres (magnífiques publicacions de Querns) i Internet, va ser a ell, al seu poble (que també és el meu), on vaig acudir. El treball em va portar al cementeri i a la parròquia on vaig trobar un quadre mig amagat, i em va juntar amb veïns i veïnes que em van contar mil anècdotes. Gràcies a aquest meravellós embolic que un dia em va trobar en forma de poema, em vaig adonar que, on visc, hi ha un ampli ventall de persones que estimen el treball en equip sense cap tipus d'interès que no siga fer les coses perquè sí, perquè així t'ho diu el cor, perquè d'altra manera no es poden fer. Director, actors, artistes plàstics, tècnics, muntadors, músics, historiadors: persones que han crescut sota el mateix sol que Lamberto Alonso, ho han fet possible. Quina meravella!

Potser el resultat no siga el desitjat pel públic: sé que esperen una obra de teatre i açò no deixa de ser un grapat de pinzellades. Espere la seua benvolença quan les paraules comencen a brollar àgilment de la boca dels actors perquè l'esforç per a ficar tantes dades biogràfiques i no avorrir el públic, ha sigut gran. Però hi ha una bona suma d'anys sobre les taules de l'escenari (contant les bambalines) i sé que l'ofici farà molt. Tinc la certesa que, a la fi, tot eixirà bé perquè s'ha fet amb el cor, el cor d'un poble, el de Lamberto Alonso.

Ha valgut la pena deixar-me trobar.

Vicent Sanz*Director de l'obra de teatre*

Encara que visc a Mislata, em trobe un poc godeller. Són 30 anys “treballant” en este poble i la segona vegada que Miquel Gago m’ encomana “faena”. I les dues vegades amb homenatges a persones que són, o han sigut, bones persones de Godella. I la “culpa” la té el poema que va escriure una bona persona: Lambert Alonso i Torres. Persona que no l’han fet “famosa” els “mandantes de turno”. I és que no era mercantilista. No venia els quadres que pintava: els donava a les amistats, a la família, a l’ajuntament, a la parròquia...

Per a mi, muntar i dirigir este treball ha servit per a conèixer un poc més el poble i les seues persones. Per això he de donar les gràcies en primer lloc a Miquel i a Amparo Grafià (autora dels textos) al Cor Lambert Alonso i al seu director Josep Manel Campos, a Apa, als actors i actrius de Godella i de pobles del voltant, a Emili, a Empar... Gràcies per les seues ajudes; alguns podrien ser professionals del teatre. Tot m’ho han fet molt fàcil.

Disfruteu d’esta peça, desitjant que Godella continue fent cultura, coneixent i gaudint dels seus avantpassats i de les bones persones. Gràcies

Eduard Marco Escamilla*Poeta*

No fa molt de temps, durant la xafogor de l'estiu, calina a manta, Miquel Gago em va fer arribar un llarg poema escrit per Lambert Alonso. El regal em va sorprendre perquè, com tots els regals, era un bolic inesperat, una brusca sorpresa entrellaçada amb aires del dinou dins la xarxa universal de xarxes. En llegir-lo, vaig pensar el de sempre: ja hi som una altra volta amb la mateixa cançoneta de la llengua! Efectivament, si vaig pensar-ho va ser perquè desconeixia l'etapa en què Lambert havia escrit aquest poema. Però m'explicaré millor. No patiu.

Poc o molt, el temps i la proximitat m'havia permés conèixer prou bé la història del tenor reconegut arreu de l'Estat com a substitut de Julián Gayarre i també, tot i que d'una manera més boirosa, la seua formació com a pintor i la relació amb Pinazo. Era evident que aquell home esculpit davant del forn d'Aviñó, vora el Bar Central i el colomer del meu oncle, Jesús Balaguer, m'era familiar. Després, però, em vaig adonar que la familiaritat m'havia gastat una broma pesada, car aquest substantiu havia teixit al llarg de la meua vida el millor vestit de camuflatge, la millor manera de passar desapercebut. Com heu vist, coneixia dades concretes de la vida del mestre però, malauradament per a mi, desconeixia en quin moment de l'eix cronològic s'havien produït. Lambert Alonso, per tant, havia existit fora del temps, talment com els records entre l'Alzheimer. M'era pròxim en la llunyania. En arribar-me el poema, però, va canviar tot. Miquel em demanava ajuda literària sense saber que m'estava ajudant ell a mi, car per ajudar-lo, de primer vaig haver de consultar la biografia del tenor. Aquest acte normal de civisme, és a dir, el fet de llegir la biografia d'un veí del poble intencionadament, em va deixar de pedra. Vaig descobrir l'essencial, que Lambert havia nascut el 1863, que havia mort el 1929 i que escrivia fent ús del seu vernacle, açò és, de la llengua pròpia d'una terra. Aquest fet, al meu parer, és el més important del poema, ja que com a peça literària, em sembla un artefacte prescindible. Què hi farem! Un joc pensat per a entretenir la vida privada del cantant.

I així li ho vaig fer saber a Miquel Gago. En la meua resposta, però, sorprés per la descoberta, també li vaig dir que fóra interessant descobrir l'any concret en què Lambert va escriure el poema, ja que això ens permetria ubicar-lo en l'etapa concreta de la Renaixença, moviment cultural huitcentista que va apostar per la recuperació del valencià, de la nostra llengua.

Així, si sabérem la data en què va escriure el poema, també podríem fitar si pertanyia a l'etapa inicial de la Renaixença (1833-1859) o, potser, a l'etapa de plenitud (1859-1909). A més, seguint aquesta idea com una llebre entre la brossa, podríem dir si s'apropava a Teodor Llorente o, per contra, feia amistat amb Constantí Llombart, qui al capdavant va ser el fundador de *Lo rat penat*. Siga com vullga, el cas és que amb aquestes accions va demostrar un clar sentiment de pertinença a la seua terra de naixement, un gran orgull molt d'home, que diria el cantant xativí Raimon.

En el meu cas, per tant, aquestes són les coordenades que m'han fet seguir-li la pista. Però com ja us dic, que ningú no espere una obra mestra de la literatura autòctona, sinó un cant de visceralitat, ironia, raó i amor propi al seu poble lingüístic. Un tren de rodalies, molt abans que les rodalies construïren la normativa estació de les Normes de Castelló el 1932, les quals són per a les persones de bona voluntat i coneixement filològic certer, la primera pedra de la piràmide, el quilòmetre 0 de la nostra expressió valenciana. De la nostra llengua. Santa decència!

Cor Lambert Alonso

L'any 2000 es va formar un nou cor a Godella. Pensant en quin nom posar-li, el seu director Josep Lluís Llorens parlà amb la família del Tenor Alonso i li demanà permís per a utilitzar el nom del tenor per al cor.

Així, al desembre el Cor Lambert Alonso va fer la seua presentació al Teatre Capitoli de Godella. Algunes persones ens preguntaven: i qui és eixe Lambert Alonso?

Els havies de dir que era el mateix que li dóna nom al carrer Tenor Alonso i el que representa l'escultura a la carretera, prop de l'estació.

Durant bastant temps i de tant en tant, encara algú ens feia la pregunta.

Ja portem més de tretze anys difonent el nom d'un il·lustre fill del poble allà on anem a cantar i esperem continuar de tot cor per molts anys més.

No obstant això, cal fer constar que, des de la seua fundació, el "Cor Lambert Alonso" ha inclòs, en el seu extens repertori, obres de música coral que comprenen des de la polifonia clàssica fins a les modernes composicions d'autors contemporanis, sense oblidar els distints estils de la cançó popular, tant dels pobles espanyols com del divers folklore mundial.

Ha participat en festivals corals de nombroses poblacions valencianes, com ara: L'Elia, Paterna, La Canyada, Xàtiva, Campanar, Burjassot, La Llosa de Ranes, Riba-roja del Túria, Altea, Benicalap, Requena, La Pobla Llarga, Aldaia, Simat de la Valldigna, Alboraia i Benidorm, entre d'altres.

Així mateix, anualment té dues cites fixes amb els ciutadans de Godella: d'una banda, el Festival Coral Lambert Alonso, que enguany arribarà a la seua tretzena edició; d'altra, el Festival de Nades de Godella, junt amb els altres cors de la vila. Des de 2009, ha participat en distintes activitats musicals com ara: "Nadal al Metro" de Metrovalència; "Nadal al carrer" organitzat per FECOCOVA i les campanyes de "Retrobem la Nostra Música" de la Diputació de València.

Destaquem els concerts en 2007 que van tindre lloc a Noisy-le-Roi i a Godella, en commemoració dels actes d'agermanament entre ambdues poblacions, i el de 2011, a la població francesa, per raó del 40 aniversari de la creació de l'escola de música de Bailly – Noisy-le- Roi.

En els últims anys, ha liderat algunes agrupacions musicals per interpretar diverses obres d'envergadura, les quals han aconseguit un èxit grandíol, a les poblacions on s'han interpretat i, a més, han contribuït que el cant coral pugui ser disfrutat per tots els espectadors. Hi destaquem el "Glòria" de Vivaldi, "La Trilogia Sacra" d'Ernest Artal, i el "Réquiem" de Mozart.

No podem finalitzar aquesta breu ressenya sobre el Cor Lambert Alonso sense indicar que en aquests últims mesos, l'esforç realitzat ha estat enorme –ja que hem de considerar que no es tracta de professionals del cant coral, sinó de un grup de persones amb molta il·lusió, però simplement aficionades al cant–, en multiplicar-se en els assajos i en els concerts realitzats, que van des de "Un concert musical solidari" el 16/11/2013, en el qual es va recollir més d'una tona d'aliments; una "Gala benèfica contra el càncer" el 30/11/2013; la XVIII edició de "Cançons de Nadal a Godella" el 23/12/2013 i l'actuació que realitzarà per raó de la presentació de l'obra teatral sobre el Tenor Alonso, sense oblidar els actes organitzats per FECOCOVA, amb motiu del Nadal.

*Cor Lambert Alonso i
Àrea de Publicacions i Comunicació
Taller d'Història Local de Godella*

Robert Ferrer

Director d'orquestra i investigador musical

L'estudi de la figura de Lamberto Alonso Torres (Godella, 1863 - València, 1929) no ha sigut ni abundant ni exhaustiu, tot i que podem trobar algunes breus referències en diccionaris i altres publicacions acadèmiques. Si la seua activitat com a pintor és bastant desconeguda, encara que ens han arribat materials fonamentals per a la seua consideració històrica com són les diverses pintures conservades en col·leccions particulars, als arxius dels hereus familiars o a les institucions religioses, que conserven les imatges concebudes per un pintor amb una evident influència d'Ignacio Pinazo... el seu vessant musical és encara menys conegut per la mateixa intangibilitat que caracteritza el patrimoni inspirat per la musa Euterpe. Si bé podem apropar-nos bàsicament a l'activitat musical de Lamberto Alonso a través de la consideració de la seua obra pedagògica "Lecciones de canto" –que malauradament no es conserva–, d'algunes composicions originals com ara *Ave Maria*, *Iuravit Dominus o Pobre Madre* –conservades actualment a l'arxiu del Reial Col·legi-Seminari de Corpus Christi de València–, o de la seua vinculació al Conservatori de València com a professor de cant a partir de 1905, és ben cert que la valoració de l'interés o transcendència artística de les seues interpretacions vocals és una qüestió molt més difícil de situar: haurem d'atendre la informació que ens puguen aportar les referències i cròniques sobre algunes actuacions destacades del tenor, cercar notícies de l'època a l'hemeroteca, buscar possibles nexes d'unió entre artistes d'un mateix període, descobrir on es troba el seu llegat artístic complet en l'actualitat o, sobretot, intentar la localització dels descendents –si n'hi ha– per intentar disposar de la major informació possible i procedir així a una reconstrucció biogràfica.

Troblem una intensa activitat de Lamberto Alonso com a cantant líric sobretot a inicis del segle XX: en 1901 estrenarà al Teatre Principal de València l'òpera còmica de Salvador Giner *El fantasma*, títol amb el qual obtindrà sempre un gran èxit, i l'any següent cantarà a Madrid *Tosca* de Puccini i *Les pêcheurs de perles* de Bizet (precisament va ser aquesta òpera la que en 1889 va llançar-lo a la carrera professional, a partir de la substitució de Julián Gayarre en el personatge de Nadir durant una representació a Madrid, després de la qual Gayarre va morir inevitablement), a més de cantar en posteriors ocasions a Milà, Roma, París, Londres i Sant Petersburg. Un especial interès en el cant el conduirà directament a Itàlia en 1902 (la corresponent entrada al diccionari publicat per José Ruíz de Lihory en 1903 deixa la biografia de Lamberto Alonso en punts suspensius ací, amb aquesta al·lusió al seu trasllat a Itàlia), on es perfeccionarà amb Antonio Cotogni, baríton i professor de cant del Conservatori de Roma. Abans d'aquesta etapa d'esplendor, en les últimes dues dècades de l'anterior segle, Lamberto Alonso ja va procurar-se una carrera musical a través de dues oposicions a les places de tenor solista del Reial Col·legi-Seminari de Corpus Christi de València en 1885 i de la Capella Reial de Madrid en 1896, ambdues aconseguides per unanimitat. La seua veu de tenor hagué de ser fascinant, ben timbrada i de gran qualitat, ja que va ser requerit per a participar com a solista en events tan importants com ara l'estrena en 1909 de l'Himne a l'Exposició -amb text de Maximiliano Thous i música de José Serrano-, proclamat posteriorment Himne Regional Valencià. Però queden per explorar aspectes tan importants com van ser els cercles intel·lectuals que possiblement freqüentà Lamberto Alonso i la possible relació que podria haver existit entre el tenor i altres músics i artistes contemporanis com ara Rigoberto Cortina, també nascut a Godella, en les obres vocals del qual podem notar la presumible inspiració en la veu de Lamberto Alonso (moltes obres vocals d'aquest autor inclouen parts per a tenor solista que ben bé podrien haver sigut destinades o interpretades per Alonso). La valoració real de la celebritat i el reconeixement artístic de l'obra del tenor i pintor Lamberto Alonso Torres és encara avui una assignatura pendent. Esperem que s'inicie prompte una investigació més profunda sobre la figura d'aquest personatge tan il·lustre i important per a Godella.

REPARTIMENT

LAMBERTO (<i>major</i>)	César Vercher
DOLORES (<i>major</i>)	Encarna Povea
LAMBERTO (<i>jove</i>)	Ignacio Tortajada
DOLORES (<i>jove</i>)	Sandra Cortés

Actuen també:

En l'Ateneu

NAVARRO LLORENS	Javier Soler
SALVADOR GINER	José Vicente Pérez
GIACOMO LAURI VOLPI	Antonio de Padua Caballer
CAMBRER	Juan Martínez
IGNACIO PINAZO	Ferrán Cortés
NAVARO REVERTER	Vicente Escrihuela

i en la barberia

BATISTE	Julián Romero
VORO CABALLER	Vicent Estellés
RICARDO BARGUES (<i>Sargantana</i>)	Kike Soriano
MODEST	Pascual García
TOLO LLORENS	Miquel Gago
PEPA	Amparo Bueno
LLUIS (<i>el carnisser</i>)	Joan Acedo
CARMENCÍN (<i>la Corrompina</i>)	María Soria

Han col·laborat

Vestuari	Amparo Bueno
Il·luminació	Teatre Capitolio Núria i José Emilio
Fotografia	Amparo Grafià
Imatge i So	Amparo Grafià
Disseny gràfic i il·lustracions	Emilio Marín
Vídeo	E.M, M.S. i X.B.
Cant d'estil	José Aparicio "APA"
Director Cor L. Alonso i piano	Josep Manel Campos
Idea original	Miquel Gago
Producció	Taller d'Història (Miquel Gago)
Textos de l'obra i ajudant de direcció	Amparo Grafià
Guió i direcció	Vicent Sanz

ESCENA PRIMERA - Poesia

(Els actors dramatitzaran en off el poema de **Lamberto Alonso** *Un Ensomit Selestial* mentre es projecten en l'escenari uns dibuixos de **Emili Marin Lillo** il·lustrant el poema).

Poema escrit en valencià, pel seu compromís i estima per la seua terra. Alonso manifesta la seua profunda religiositat, així com la seua passió pel cant al mateix temps que confessa algun "pecadito".

¿Ché, no saps quin hora es?
 Pereos... no et vols alzar?
 Me digué la meua dona
 Un dia a la matiná.
 "Ay... deixam estar Dolores,
 Deixam que me encontré mal".
 Vols fartar tant per la nit...
 Si no te atracares tant...
 Hat portarán una porga;
 Te la prens i tan templat.
 "No; que vinga pronte el meche
 Y después un capellá
 Tinc molta por de morirme
 Y en voldría confesar"
 Se feu tot com yo diguí
 Y después de pernoliat
 Vach pedre el coneiximent
 Y al atre mon vach fer cap.
 Per el foch del purgatori
 Me sentía socarrát.
 Allí propet de la porta
 Plena de gran machestat
 Estaba santa Sesilia.
 Cuan la viu.... quin sobresalt
 ¡Socorro! Allargant-li els brasos
 Al punt li vach demanar.
 Qui eres tu?
 "Tenor", contestí al instant
 Y que a la pintura á ratos

Me solía dedicar.
 Al oir que era tenor
 Molt contenta se posá.
 Saps que jo també
 Li tinc afixió al cant.
 Ella tiple i yo tenor
 Duos podiem cantár.
 Te diré que estic ací
 Per als musics amparár
 Qu' encara que de sermóns
 No volen oirne cap
 Tampoc se pot dir
 Qu' en el fondo siguen mals.
 Qué pintures fas?
 Pinte sants.
 A vos moltes voltes
 En gust l'he pintat
 Per sa cara tan divina
 Y per sons ulls selestials.
 Oinme parlar així
 No se pogué aguantar ya,
 La porta obrigue enseguida
 Y al sel me v' acompanyar.

Apliguí a la gloria, y
 La porta estaba tancá
 Porque fea molt de temps
 Que no entraba ningú.
 Vach y toque dos anellaes

San Pere, malhumorat,
 Que per lo vist estaria
 Pegant alguna vecá
 Refunfuñat i gruñint
 Per la reixeta augaitá.
 Preguntá xillant:
 Quí es?
 Un músic.
 Esperat un poc
 No entre qu' estan predicant.
 Conque germá, al corralet
 Esperes allí fumant.
 Com soc tenor, el tabaco
 Me podría probar mal
 Además Santa Sesilia
 A Deu m'a recomanat.
 Pues esperes un poquet
 Y al Sinyor donaré part.
 D'allí á poc torná San Pere
 Portant les claus en la ma
 Y obrint la porta me diu:
 Pase que ara el cridarán
 Y li probarán la veu:
 Que así estem molt escamats.
 Alguns se colen dient
 Que son tenors y encabat
 No canten: rebuznen, gruñen
 Com si foren codenats.
 De manera que si vol
 Entrar en la gloria, avans
 Se té que probar la veu
 No te mes remey; ya eu sap.
 No ya inconvenient, diguí:
 Y tremolós y asustat
 Com cuan debutí en Valencia
 En el Teatro Prinsipal,
 Esperant que me cridaren
 Un quart de hora vach estar.

Aparegué un Anchelet
 Y a un saló me feu pasar.
 Era una estancia presiosa,
 Tan gran com la inmensitat
 Cuallá de nimbos de llum
 Igual que la d'els brillants.
 Viu cares que coneixia
 I que no creguí encontrar.
 En cambi, alguns que en el mon
 Yo creía que eren sants,
 Per mes que busqué i mirí,
 No en pugí vore cap.
 Una orquesta de millóns
 D'anchelets duent en la ma
 Cada ú el seu instrument
 Me miraben esperant
 Que yo soltara la veu.
 Había expectació gran.
 El Pare Etern presidía
 Aquell terrible churat.
 David en l'arpa a una banda
 I a l'altra, Ubeda y Guzman.
 Entre el public vach coneixer
 Á moltíssims valensians
 Á Gonzalo Cucarella,
 Alcaina, al tio Tomás.
 Úbeda me miraba mol
 I per fi em va preguntar:
 ¿Vosté d'on es?
 De Valencia.
 ¿De Valencia?
 Valenciá.
 Digueren posanse drets
 En satisfacció molt gran
 Sant Vicen Ferrer, y el Martir
 I entre ells San Luis Beltrán.
 Mogueren un rebombori
 I tal jaleo se armá,

Que creguí que m'espulsaben
 Y hasta me apleguí a asustar.
 No tinga por,
 Y escomense: cante ya.
 Que cante el Eterno Genitor
 ¡No, no, els gojos del Beato!
 Cante els gochos de la Mare
 De Deu dels Desamparats.
 Deu imposá a tots silenci
 Només en una mirá
 No he vist mirá qu' expresara
 La imposició en mes bondad.
 Callaren. Canti el Eterno
 y tan be en va resultar,
 qu' el Pare Etern, al oirme
 dihuen que s'emosioná.
 S'alsa l'inmortal Giner,
 y la ocasió aprofitant
 a tota la concurrenciá
 perdó per mí demaná.
 Cantí els gochos que al Beato
 el mestre Espí dedicá.
 S'alsa don Juan de Ribera
 molt content i entusiasmat,
 y em digue acostantse á mi:
 Animo Alonso, y avant...
 seguix, y no tingues por;
 qu' e el pleit está ya guanyat.
 Cante el Concordum,
 va dir
 Una veu afeminá;
 I estimulat per el exit
 El cantí millor que mai.
 Viu que Juanito Plasencia
 De goig estava plorant
 I em dia plé d'emoció:
 Per vida ja no ten vas
 Giner li demaná a Deu

Que'n permitiren cantar
 Els gojos que ell, escrigué
 A la Reina celestial.
 Accedí i Jesús s'alçá
 I feu guardar gran silenci
 Pues lo que anaba a cantar
 Era en honor de sa mare
 I esposa de l'esprit Sant
 Jo posant els cinc sentits
 Perque no n'hi han mes, i evocant
 La memoria de Gayarre,
 Mario, Tamberlinch i Estran (1)
 (no s'entén el 1 més abaix)
 Vaig cantar sentit el estio
 Esencia del divi art
 I cuan digué aquella frase
 Que sempre m'ha fet plorar:
 "sigues nostra amparadora
 Mare del Desamparats"
 No sé lo que passaria
 Que aplaudiren tots els sants.
 Giner, torcant-se les llágrimes
 Me va donar un abrás-.
 Sant Josep digué:
 Valent
 Simpático.... Aixó es cantar
 I costanse paca mi
 Cuatro besos me va donar
 Y Sant Pere el pobre calvo
 Dia:
 Senyor... i pensar
 Que quant aplegá a la porta
 No el deixí pasar avant...
 En fí: el cel anava a terra
 I s'armá tal guirigall
 Que els angels un poc celossos
 Anaven a protestar.
 Había que vorer com
 Xillaven els valencians

I dien:
 Viva València...
 Que visca el nostre paísá...
 Viu a mon pare i ma mare..
 Als abuelos, als germans,
 Que ploraben d'alegría
 Per el éxit alcançat.
 Pero ara vé lo millor.
 La verge tota afectá
 Salsá de son brillant trono,
 S'en vé i m'agarra del braç
 Al seu trono se m'emporta
 I m'asenta al seu costat.
 Girant-se a la presidencia
 Al Sinyor li demaná
 Que em nomenarem tenor
 De la corte celestial.
 Son pare accedí gustós
 (El Pare accedí gustós?)
 I d'este modo em parlá:

No faces com en la terra
 Que quant la funsió es més gran,
 Mes prompte pareix que tingues
 Gust de fer una empastrá.
 Prometí portar-me bé
 I tindre formalitat
 Firmaren l'acta enseguida
 Donant-me la credencial
 Tot eren enhorabones...
 La mar d'apretons de mans,
 Palmaetes en l'esquena
 A mes d'algún que atre abraç
 I quant en mig d'aquell extasis
 Oisc una veu, de camí
 Que em pega una saxá
 "Pero t'alces o no t'alces?"
 Pero quina hora es ja Dolores?
 Les nou i mija han tocat
 I fa lo menos una hora
 Que te'espera l'armorsar.

ESCENA SEGONA - Matrimonis

1923. Casa de Lamberto Alonso. **Lamberto i Dolores**, d'uns seixanta anys, repassen les "febleses" de l'artista: el plaer per les tertúlies amb els seus amics a Godella, l'afecte per la família, la seua passió per la pintura, el record pel seu primer dia com a professor de cant en el conservatori de València...

Lamberto Alonso
 (60 anys)
César Vercher

Dolores
 (60 anys)
Encarna Povea

Lamberto Alonso
 (43 anys)
Ignacio Tortajada

Dolores
 (43 anys)
Sandra Cortés

Josep Manel Campos, al piano.

ESCENA TERCERA - Tertúlia Ateneu

Cafeteria de l'Ateneu de València. Estem en 1905. En una taula els músics **Salvador Giner** i **Giacomo Lauri Volpi**, els pintors **José Navarro Llorens 'Navarret'** i **Ignacio Pinazo**, **Lambert Alonso**, músic i pintor, i **Navarro Reverter**, ministre d'Hisenda. Tertúlia en la qual repassen temes de pintura, música, el primer dia de Lambert com a professor del conservatori, la preparació de l'exposició regional de València de 1909...

Salvador Giner

José Vicente Pérez

Giacomo Lauri Volpi

Antonio de Padua Caballer

**José Navarro Llorens
"Navarret"**

Javi Soler

Cambrer

Juan Martínez

**Lamberto Alonso
(43 anys)**

Ignacio Tortajada

**Ignacio Pinazo
Camarlench**

Ferran Cortés

Juan Navarro Reverter

Vicent Escrivuela

ESCENA CUARTA - Quadres

Escena on **Ignacio Pinazo**, **José Navarro** i **Lamberto Alonso** “fan una passejada” per algunes de les pintures d’Alonso, amb comentaris sobre els progressos de l’alumne de Pinazo. Els quadres són: *El primer pantalón*, *Perlas del Campo*, *San Francisco predicando a los corderos*, *Ermita de Godella*, *Un labrador*, *Dolores leyendo en el jardín* i *La primera cura*.

**Ignacio Pinazo
Camarlench**

Ferran Cortés

**José Navarro Llorens
“Navarret”**

Javi Soler

Lamberto Alonso
(43 anys)

Ignacio Tortajada

Josep Aparicio “Apa” ens canta **EL PAÑO**, de la família dels fandangos. És arreplegat per Toni Guzmán perdut entre unes partitures de música tradicional. Este cant data del 1800 i no és fàcil trobar-lo en les comarques valencianes. Per la seua virtuositat fa que el cant siga molt difícil d'interpretar.

ESCENA CINQUENA - Tertúlia barberia

Godella, 1923. Barberia del tio Batiste un lloc de trobada d'amics on comenten els temes del poble: la situació de la cooperativa "La Favorecedora", parlen de pintura, de poesia, de les gires d'Alonso pel món...

Batiste
Barber

Julian Romero

Modest
Llauredor

Pascual García

Bartolomé Llorens
"Tolo"

Artista local

Miquel Gago

Salvador Caballer
"Voro"

President la Cooperativa

Vicent Estellés

Ricardo Bargues
Sargantana

Kike Soriano

Pepa
Dona del barber

Amparo Bueno

Lamberto Alonso
(60 anys)

César Vercher

Luis
"El Carnisser"

Joan Acedo

Carmencín
"La Corrompina"

María Soria

Josep Manel Campos, al piano.

ESCENA SISENA - Cementeri

Un diàleg “impossible i virtual” entre dos apassionats pel cant i per Godella, Lauri Volpi i Lambert Alonso.

Lamberto Alonso
(60 anys)

César Vercher

Giacomo Lauri Volpi

Antonio de Padua Caballer

COR LAMBERT ALONSO

El brindis.

Va, pensiero.

Va, Pensiero

Va, pensiero, sull'ali dorate;

va, ti posa sui clivi, sui colli,

ove olezzano tepide e molli

l'aure dolci del suolo natal!

Del Giordano le rive saluta,

di Sionne le torri atterrate...

Oh mia patria sì bella e perduta!

Oh membranza sì cara e fatal!

Arpa d'or dei fatidici vati,

perché muta dal salice pendi?

Le memorie nel petto raccendi,

ci favella del tempo che fu!

O simile di Solima ai fati

traggi un suono di crudo lamento,

o t'ispiri il Signore un concento

che ne infonda al patire virtù.

che ne infonda al patire virtù

che ne infonda al patire virtù

al patire virtù!

Col·laboradors

**Associació de
Comerciants i Professionals
de Godella**

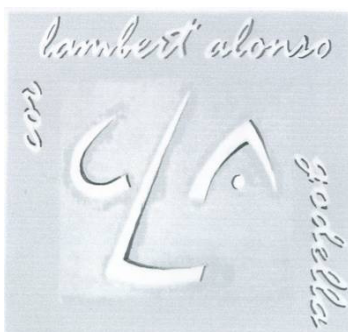
**Ajuntament de Godella
Àrea de Cultura**

**Grup de Teatre
de Godella**

**Cor Lambert Alonso
de Godella**

**Consorci de Museus de la
Comunitat Valenciana**

**Colegio Sagrado Corazón
de Godella**

Juan Aguilar, Peluquero

c/ Francisco Carbonell, 30
Tel. 961 31 04 77
[46111 Rocafort](http://46111.Rocafort)

SONOVIDEO, S.L.

**Associació d'Amics
per la Música de Cambra
de Godella**

**Asociación Española
Contra el Cáncer Godella**

Ràdio Municipal de Godella

**Emilio Marín Lillo,
diseño creativo**

Per a fer-te SOCI emplena i fes-nos arribar aquest formulari

TALLER D'HISTÒRIA LOCAL DE GODELLA. SOL·LICITUD D'ADMISSIÓ COM SOCI

DADES SOL·LICITANT

Nom N.I.F.
Professió Edat
Domicili Carrer Població D.P.
Telèfon Mòvil C. electrònic

QUOTA

(Assenyalar la quota)

*Quota semestral (18,03 euros) ☐

*Quota semestral especial (estudiant, aturat o pensionista) (9,02 euros) ☐

*Quota familiar anual pagadera al segon semestre (unitat familiar amb un o més socis) (6,01 euros) ☐

COL·LABORACIÓ

*Desitge sols ajudar al sosteniment econòmic del Taller ☐

*Desitge ajudar al sosteniment econòmic i a més participar en el treball que es realitza al sí del mateix ☐

Temes relacionats amb els treballs del Taller en què voldria col·laborar

Desitjaria que es posaren en contacte amb mi personalment per confirmar millor les tasques en què podria col·laborar ☐

DADES BANCÀRIES

Banc Domicili
Població Província

Codi Banc Codi oficina Control Nº Compte

Signatura del/ de la sol·licitant:

Signatura socis/es avaladors/ores

Godella, a de de

D'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, l'informem que les seues dades personals recollides en aquest document s'inclouran en un fitxer automatitzat sota la responsabilitat de TALLER D'HISTÒRIA LOCAL DE GODELLA, amb la finalitat de poder gestionar les condicions i avantatges de ser soci/a. Pot exercir els seus drets d'accés, cancel·lació, rectificació i oposició mitjançant un escrit a la nostra adreça postal: Apartat Correus 129 / 46110-Godella.

Mentres no ens comuniqui el contrari, entendrem que les seues dades no han estat modificades i que es compromet a notificar-nos qualsevol variació i que tenim el consentiment per utilitzar-les per tal de poder fidelitzar la relació entre ambdues parts. Tanmateix, entenem que ens dona el seu consentiment per poder-li enviar les comunicacions, publicitat i qualsevol informació que creiem puga ser del seu interès.

Sr./Sra. Director/a del Banc:

Autoritze que els rebuts presentats pel TALLER D'HISTÒRIA LOCAL DE GODELLA siguin carregats al meu compte que tinc obert en aquesta oficina.

Nom
D.N.I.
Domicili
Població
Codi Postal

Data:
Signatura

20 anys

1994
2014

*al servei de Godella,
de la seua història i
del seu patrimoni cultural.*